

צדקה תציל ממות הצדקה עץ החיים ומות היא המלכות

פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (תהלים לז) בְּטַח בִּיהוָה וַעֲשֵׂה טוֹב
 שָׁכֵן אֶרֶץ וְרַעַה אַמוּנָה, וּפְאָה חוֹלְקִיהָ דְבַר נָשׁ
 דְּעֵבִיד טוֹב מְדִידִיהָ אֲשֶׁרִי אָדָם שְׁעוּשָׁה טוֹב לְאַחֲרִים מִהֲמֻמּוֹן שְׁלוֹ, וְדָהָא
 אֲתֵעַר טוֹב בְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל שְׁעַל יְדֵי בֶן הוּא מְעוֹרֵר אֶת הַיְסוּד הַנִּקְרָא
 טוֹב לְהַתִּיחַד בַּמַּלְכוּת וּלְהַשְׁפִּיעַ בָּהּ. וּבְמָתָה. בְּצַדְקָה בַּמְצוֹת הַצְּדָקָה. וְדָכַד
 אֲתֵעַר צְדָקָה כִּי כְּאֲשֶׁר מִתְעוֹרֵר הַתְּפֹאֶרֶת הַנִּקְרָא צְדָקָה לְהַשְׁפִּיעַ בִּיְסוּד, דָּהָא
 טוֹב כְּדִין אֲתֵעַר לְגַבִּי כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל הָרִי אִז גַּם מִתְעוֹרֵר הַיְסוּד
 לְהַשְׁפִּיעַ בַּמַּלְכוּת. וְעַל דָּא כְּתִיב וְעַל זֶה כְּתוּב (משלי י) וְצַדְקָה תִּצְלֵל
 מִמּוֹת. מֵאִי טַעְמָא וּמָה הַטַּעַם לְכַךְ. בְּגִין דְּצַדְקָה אֵילָנָא דְחַיִּי
 הוּא לְפִי שֶׁהַצְּדָקָה הִיא עֵץ הַחַיִּים שֶׁהוּא הַתְּפֹאֶרֶת ד'ז"א הַמְּשַׁפֵּיעַ שֶׁפַּע אֵל הַיְסוּד,
 וְאֲתֵעַר עַל הַהוּא אֵילָנָא דְמוֹתָא וְהוּא מִתְעוֹרֵר עַל אוֹתוֹ אֵילֵן שֶׁל
 הַמּוֹת דִּהְיִינוּ הַמַּלְכוּת שֶׁרַגְלִיהָ יוֹרְדוֹת מוֹת וּמִמֶּתֶק אֶת דִּינֶיהָ, וְנָטִיל אֵינּוֹן
 דְּאֲחִידָן בֵּיהּ, וְשׂוֹיב לֹזֵן מִן מוֹתָא וְעִי"כ לֹקַח אֶת אוֹתָם הַאֲחוּזִים
 בְּאוֹתָהּ הַגּוֹזֵרָה וּמְצִיל אוֹתָם מִהַמּוֹת. מֵאַן גָּרִים לְהַהוּא אֵילָנָא דְחַיִּי
 דְּאֲתֵעַר לְהָאִי וּמִיָּהוּ זֶה שְׁגוּרָם לֵאלוֹ הַחַיִּים לְהַתְעוֹרֵר לְהַשְׁפִּיעַ בִּיְסוּד שִׁמְתֶק דִּינֵי
 הַמַּלְכוּת, תְּוִי אֵימָא תְּהִיא צְדָקָה דְּאִיהוּ עֵבִיד הוּי אוֹמֵר אוֹתָהּ
 הַצְּדָקָה שׂוּזָה עֲשֵׂה מִמּוֹנוֹ, כְּבִיכּוֹל הוּא עֵבִיד לֵיהּ לְעֵילָא, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר כְּבִיכּוֹל הוּא עֲשֵׂה אֶת הַיְחוּד ז'ו"ן לְמַעְלָה כְּמוֹ שְׁכְּתוּב (תהלים קי)
 עוֹשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת וְלֹא כְּתוּב נוֹתֵן צְדָקָה כִּי הוּא עוֹשֵׂה לְמַעְלָה אֶת הַיְחוּד

ונותן את הצדקה שהיא התפארת במלכות שנקראת "עת". **וְהָא אַתְּמַר** וכבר

נתבאר ענין זה.

השלמה מההשמטות (סימן ז)

העוסק בצדקה וגמילות חסדים ורצונו לידבק בקב"ה זוכה שהשכינה שורה
עליו

וְכִי בְּכָל עֵת יְכִיל בַּר נֶשׁ לְמַעַבְד צְדָקָה, אִי הֵכִי
תְּרִיסַר שְׁעֵתֵי בְּיוֹמָא מָאן יְכִיל יש לשאול על מה שכתוב

עושה צדקה בכל עת וכי בכל עת יכול האדם לעשות צדקה וכי מי יכול לעשות שתיים

עשרה שעות ביום צדקה. **אֶלָּא הֵכִי אֹלִיפְנָא** אלא כך למדנו, **מָאן**

דְּעַבִּיד צְדָקָה בְּכָל עֵת מי שעושה צדקה בכל עת. **מָאִי בְּכָל עֵת,**

בְּמָה דְאַתְּ אָמַר מהו בכל עת הוא על דרך שביארנו הכתוב (ויקרא ט"ז) **וְאֵל**

יְבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקּוֹדֶשׁ, וְאוֹקְמוּהִי. שהמלכות נקראת עת ועל ידי

הצדקה הוא מתקן המלכות על ידי היסוד הנקרא כל ומייחדם וזהו "בכל עת" **וְלֹא**

תִּימָא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּלְחֹדְוֵי ולא רק במלכות לבד הוא גורם תיקון

ויחוד, **דְּאִיְהִי עֵת רַעְוָא קְדִישָׁא בְּצַדִּיק.** שהיא נקראת עת רצון

קדושה של היסוד הנקרא צדיק כלומר שמקבלת הארת הרצון הקדוש שהוא הכתר על ידי

היסוד **אֶלָּא אֶפִּילוּ בְּכָל עֵת דְלִתְתָּא אֲסַגִּי צְדָקָה עֲלֵיהּ**

וְאַתְּעַר צְדָקָה בְּפִלְהוּ, בְּעֲלָאִי וְתִתָּאִי אלא אפילו בכל עת שלמטה

היינו בכל מלאכי ב"ע שהם חיילי המלכות ונקראים עת על שמה הוא מרבה צדקה ושפע

הלימוד היומני

לע"ע הרבנית לאה שרעבי בת לאה ע"ה

עליהם ומעורר זכות הצדקה בכל העולמות למעלה ולמטה. **בְּגִין כִּךְ יִשְׁוֶי לְבִיה וְרַעוּתֶיהָ בַּר נֶשׁ וְיִדְבֵּק בִּיהָ בְּקוֹדֶשׁא בְּרִידְ הוּא** לפיכך צריך האדם לכוין לבו ורצונו לידבק בקוב"ה ויעסוק בצדקה וגמילות חסדים כדי שתשרה עליו השכינה.

צדקה מצילה ממותה טבעית וממיתה לא טבעית

כִּיּוֹן דְּמָטוּ קָמִי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן סָחוּ לִיה עוֹבְדָא כיון שבאו רבי חייא ורבי יוסי לרשב"י סיפרו לו כל הסיפור הזה. **אָמַר, וּמָה דָא בְּלַחֲדוּי** וכי זה בלבד הוא שבזכות הצדקה ניצול ממוות משונה שנגזר עליו, **אֲפִילוּ כָּל מַאן דְּאֶחִיד לְאִילָנָא** (בְּאִילָנָא) **דְּחַיִּי אֲשֶׁתְּזִיב בְּהַאי עֲלָמָא וְאֲפִילוּ מִן מוֹתָא דְעֲלָמָא מִשְׁאָר בְּנֵי נְשָׂא.** אפילו כל מי שאוחז בעץ החיים ועושה צדקה ניצול בזה העולם אפילו ממותה טבעית יותר משאר בני אדם, **כָּל יְשֵׁבֵן מֵאַחֲרָא** כל שכן ממותה אחרת שאינה טבעית שינצל ממנה [ע].

אור הרשב"י

שמציל ממותה קודם הזמן, וגם ממותה משונה בשעה שמגיע זמנו, אבל בב"ב (דף י"א א') משמע שזכות הצדקה להוסיף חיים, כדאמרין שם בבנימין הצדיק שהוסיפו לו עשרים ושתיים שנה. (אילת השחר להגרא"ל שטיינמן זצוק"ל)

[ע] וכדדרש רבי עקיבא (שבת קנו) "וצדקה תציל ממות ולא ממותה משונה אלא ממותה עצמה" אלא שצריך ביאור איך יתכן שיחיה לעולם. ובמהרש"א הקשה לאידך גיסא, דבב"ב (דף י' א') אמרו שצדקה מציל ממותה משונה. ופירש דשתי העניינים איתנהו בצדקה, גם

הלימוד היומיומי

לע"ע הרבנית לאה שרעבי בת לאה ע"ה

כל מי שעוסק בתורה הרי הוא וסק בתיקון עץ החיים שהוא ז"א

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּכֻלָּהוּ אֶתְעַר צְדָקָה אֵילָנָא דְחַיִּי עַל

ידי כל המצות ומעשים טובים מעוררת הצדקה את ז"א שהוא עץ החיים להשפיע

שפע ומזון לעולם (וכידוע שהרשימו של הצדקה לא עובר מהאדם כל היום בניגוד לכל

המצוות), **וְהָאֵי אֶתְר אֵיהוּ דְמִזוּנָא לְכֻלָּא** כי זהו המקום שממנו נשפע

המזון לכל העולם היינו מהמלכות על ידי ז"א **לְתַלְמִיּוֹדֵי חֲכָמִים מֵאֵי**

עָבִידְתֵּיהוּ ויש לשאול אם כן לתלמידי חכמים מה היא עושה כיון שאנו רואים

תלמידי חכמים שאין להם מזונות **דְהָא כָּל בְּנֵי עַלְמָא לָא יִכְלִי**

לְאַתְעָרָא צְדָקָה עֲלֵיהוּ, דְהָא אֵינּוֹן בְּצְדָקָה אֶחֱיִדָן שהרי

כל במנ העולם לא מעוררים הצדקה בשבילם אבל הם עצמם אוחזים בצדקה **וְכָל בְּנֵי**

עַלְמָא בְּזִכּוֹתֵיהוּ נְזוּנִין, בְּהוּ מִמֶּשׁ ואדרבה כל בני העולם ניוונים

בזכות מעשיהם של הצדיקים בממשי. **וְאֵנּוֹן לָא יִכְלִין לְאַתְזָנָא בְּהוּ**

מִמֶּשׁ והם עצמם לא יכולים להיות ניוונים בזכות עצמם ממש ואיך יתכן דבר כזה,

בְּגִין דְכָל מֵאֵן דְאַשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא, אֲשֶׁתַּדַּל בְּאֵילָנָא

דְחַיִּי דְכָל בְּנֵי עַלְמָא נְזוּנִין מִנֵּיהּ והרי כל מי שעוסק בתורה הרי הוא

עוסק בתיקון עץ החיים שהוא ז"א ועולה ונשרש שם ואם כן כל בני העולם ניוונים ממנו

דרך המלכות.